

Tavo Žodis atnešė man džiaugsmą ir širdies linksmybę... /Jer 15, 16/

2013 m. rugsėjis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 9 (134)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

HEIDELBERGO KATEKIZMUI – 450 METŲ!

Heidelbergo katekizmas – vienas iš tiksliausių Reformacijos laikų tikėjimo išpažinimų, po parašymo labai greitai ir plačiai paplitęs visame pasaulyje. Jis yra ištikimas milijonų mokytojas, atlaikęs laiko išbandymus.

Heidelbergo katekizmas buvo parašytas Vokietijoje Heidelbergo mieste Palatinato kurfiursto Frydricho III-ojo užsakymu, kad padarytų galą teologiniams ginčams tarp Šveicarijos ir Vokietijos reformatorių. Manoma, kad pagrindinis autorius buvo iš Vroclavo kilęs Heidelbergo universiteto dogmatikos profesorius Zacharijas Ursinus – Melanchtono mokinys. Teksto pagrindu jis paėmė du savo paties parašytus katekizmus ir Rytų Fryzijoje bei Lietuvoje veikusio lenko reformatoriaus Jono Laskio Emdeno katekizmą.

Katekizmas buvo priimtas Heidelbergo Sinodo 1563 metais, ir jau 1564 m. Andrzej Prazmowski išvertė į lenkų kalbą. 1567 m. Katekizmą išsivertė ir priėmė vengrų, 1571 m. – Nyderlandų reformatų Bažnyčios.

Pirmą karą Heidelbergo katekizmas lietuviškai buvo išspausdintas tik 1893 m. Martyno Jankaus spaustuvėje Bitėnuose (Mažoji Lietuva). Į lietuvių kalbą jį išvertė generalinis superintendantas Albertas Konstantinas Močiulskis (1826-1887), didžiąją savo tarnystės dalį praleidęs Žemaitijos distrikto Biržų ir Papilio parapijose. Kadangi jis buvo lenkas ir netobulai mokėjo lietuviškai, jo vertimą peržiūrėjo ir sutvarkė Karaliaučiaus universiteto profesorius Adalbertas Bezzenbergeris (1851-1922).

Prieš I-ąją pasaulinį karą „Katekizmą evangelikų reformatų tikėjimo

vaikams“ buvo parengęs superintendantas Jonas Šepetys (1867-1941) – išspausdintas 1910 m. Vilniuje. Tai laidai tarpukaryje pasibaigus, kun. Adomas Šernas iš naujo išvertė Heidelbergo katekizmą. 1936 m. buvo išspausdintas tik sutrumpintas variantas pradžios mokyklų mokiniams, o pilnas Heidelbergo katekizmas atspausdintas 1943 m. – jau karo metais.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir atsikūrus Lietuvos ev. reformatų Bažnyčiai bei atsiradus kvalifikuotų teologų, 2002 m. buvo išleistas Heidelbergo katekizmas, išverstas kun. Kęstučio Daugirdo, aprobuotas redakcinės komisijos, kurią be minėto vertėjo sudarė diakonas, dabar generalinis superintendantas kun. Tomas Šernas, superintendantas Rimas Mikalauskas.

Pirmas klausimas.

Kas yra tavo vienintelė paguoda gyvenant ar mirštant?

Mano vienintelė paguoda yra tai, kad aš kūnu ir siela, gyvenant ar mirštant ne pats sau priklausau, bet esu mano ištikimojo Išganyto Jėzaus Kristaus nuosavybė, kuris savo brangiu krauju visas mano nuodėmes tobulai apmokėjo bei išvadavo mane iš visos velnio galybės, ir kuris taip mane apsaugo, kad be mano dangiškojo Tėvo valios ne tik nė plaukas nuo mano galvos negali nukristi, bet netgi viskas mano palaimai turi tarnauti. Todėl Jis per savo Šventąją Dvasią užtvirtina man amžinąjį gyvenimą ir įžiebia manyje nuoširdų norą bei pasirošimą nuolatos Jam gyventi.

Heidelbergo katekizmas. 2002, Vilnius

Vokietijos, Lenkijos ir Lietuvos reformatų Bažnyčių teologinės konsultacijos Vilniuje

Rugsėjo 19-22 d. Vilniaus ev. reformatų parapija priėmė svečius iš Vokietijos Lipės krašto, Lenkijos ir Baltarusijos, atvykusius į jau daugiau nei dvidešimt metų vis kitoje šalyje vykstančias reformatų tarpbažnytines konsultacijas bei renginius, skirtus Heidelbergo katekizmo ir Brastos Biblijos 450 metų jubiliejų minėjimus.

kun. Ulrich Barniske

Trijų reformatų Bažnyčių: Vokietijos Lipės krašto, Lenkijos ir Lietuvos teologinės konsultacijos vyksta kas antri metai – 2011 m. rugsėjį šių šalių reformatus priiminėjo lenkai, šiais metais turėjome parengti ir sukurti darbinę atmosferą mes – vilniečiai.

Konferencijos darbo planavimas ir organizavimas gulė ant dvasininkų pečių: gen. superintendente kun. Tomo Šerno ir parapijos klebono kun. Raimondo Stankevičiaus. Techniniais klausimais – apgyvendinimu, svečių sutikimu, maitinimu rūpintis padėjo parapijiečiai. Ta proga teko „mesti visas pajėgas“ ir bent minimaliai sutvarkyti parapijos namus Pylimo g. bei apsitvarkyti bažnyčios aplinką.

Pirmoji konsultacijų diena buvo skirta paminėti teologo Zacharijo Ursino Heidelberge parengtam ir 1563 metais atspausdintam Katekizmui, kuris greit buvo išsiverstas kitų kraštų evangelišku Bažnyčių ir iki šiol yra plačiai naudojamas kaip viena pagrindinių evangelikų reformatų tikėjimo išpažinimo knygų.

Anglų, vokiečių, lenkų kalbomis buvo pristatyti konferencijos dalyviai: vokiečių delegacija – vadovas kunigas Michael Stadermann, Vokietijos Reformatų Sąjungos atstovas superintendantas kun. Ulrich

Barniske, Lipės krašto Bažnyčios atstovai – kunigė Cornelia Schauf, kunigas Miroslav Danys, kunigė Karin Möller; lenkų delegacija – Sinodo prezidentė Eva Józviak, vyskupas kun. Marek Izdebski, Konsistorijos narys kun. Krzysztof Góral ir Sinodo bibliotekos darbuotojas Krzysztof Bandoła-Skierski; lietuvių – gen. superintendantas kun. Tomas Šernas, vicesuperintendantas kun. Rimas Mikalauskas, Konsistorijos (Sinodo Kolegijos) prezidentas – Sinodo kuratorius Petras Romualdas Puodžiūnas bei jo pavaduotojas kun. Raimondas Stankevičius, Sinodo kuratorius Holger Lahayne, Vilniaus parapijos pirmininkas Alvydas Verbickas ir kt. parapijiečiai.

Pirmą pranešimą apie Heidelbergo katekizmą skaitė superintendantas kun. Ulrich Barniske, lyginęs jį su M. Liuterio Mažuoju katekizmu, pabrėžęs, kad Katekizmas buvo priimtas kaip svarbiausia konfesinė knyga ne tik reformatų, presbiterionų, bet ir daugelio kitų protestantiškų Bažnyčių, po parašymo greitu laiku išverstas į daugybę kalbų. Pademonstravo Vengrijos ev. reformatų Bažnyčios išleistą Heidelbergo katekizmą penkiomis jų bažnyčiose vartojamomis kalbomis: vengrų, slovakų, rumunų,

vokiečių, anglų. Pasidalino savo partimi, kaip jie šiais – jubiliejiniais metais nagrinėjo pamaldose atskirus Heidelbergo katekizmo klausimus.

Antrasis pranešimas buvo lenkų bibliotekos darbuotojo, archyvaro Krzysztof'o Bandoła-Skierskio daugiau apie politinę – istorinę situaciją XVI a. III-IV dešimtmetyje, kai Reformacijos idėjos pradėjo plisti Lenkijos – Lietuvos karalystėje, valdomoje karaliaus Žygimanto Senojo, taip pat apie Heidelbergo katekizmo paplitimą, daugkartinius perspausdinimus tada ir mūsų laikais.

Trečią pranešimą „Įstatymas, teisingumas ir Heidelbergo katekizmas“ skaitė lietuvių teologas Holgeris Lahayne. Jis priminė, kad pirmasis Heidelbergo katekizmo vertimas į lietuvių kalbą XIX a. buvo iš lenkų, ne iš vokiečių kalbos. Tarpukaryje buvo naudojamas kun. Adomo Šerno išverstas sutrumpintas Heidelbergo katekizmo variantas, ir tik 2002 m. buvo atspausdintas kun. Kęstučio Daugirdo pilnas vertimas iš vokiečių kalbos. Dabar ruošiamas dar vienas, patobulintas leidimas. H. Lahayne prisipažino, kad yra kilęs iš prancūzų evangelikų reformatų – hugenotų giminės, tačiau krikštytas ir konfirmuotas liuteronų Bažnyčioje. Išstu-

dijavęs Heidelbergo katekizmą, tapo įsitikinusiu reformatu.

Visi trys pranešimai, skaityti Konsultacijose ir skirti Heidelbergo katekizmo išleidimo 450 metų jubiliejui, verti būti atspausdinti atskiru leidiniu, kad taptų prieinami ne tik reformatams, bet ir kitiems krikščionims.

Antroji konsultacijų diena – skirta Brastos Biblijos 450 metų

Holgeris Lahayne

jubiliejui. Lenkų delegacija buvo atvežusi ir demonstravo perspausdintą Brastos Bibliją, kuri sukėlė visų atvykusių paklausti paskaitos dalyvių didžiulį susidomėjimą.

Savo pranešimą Vilniaus universiteto prof. Alfredas Bumblauskas pavadino paskaita – diskusija apie Reformaciją ir Brastos Biblijos atspausdinimo aplinkybes. Profesorius įtaigiai, pasitelkdamas visą savo žavesį, pasakojo apie to meto istorinę – politinę situaciją Lenkijos karalystėje – Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, priminė politikų ir istorikų amnezijas ir išaiškino, kad XVI a. viduryje Brastos Bibliją negalėjo būti išspausdinta nei rusėniškai, nei lietuviškai, o tik lenkiškai. Prof. A. Bumblauskas paskaitoje negailėjo liaupsių kunigaikščiui Mikalojui Radvilai Juodajam ne tik dėl to, kad savo mieste – Lietuvos Brastoje specialiai konfesinei literatūrai leisti įkūrė spaustuve, pasamdė grupę išsimokslinusių vyrų – vertėjų, skyrė didžiulius pinigus prabangiam leidiniui išleisti, bet ir D.Pociūtės žodžiais, buvo sąmoningiausias Lietuvos pilietis, kuris pats kūrė laiškus reformatoriui Jonui Kalvinui, diskutavo su juo, įrodinėjo, kokia turėtų būti Bažnyčia, parašė savo Tikėjimo

išpažinimą. Pabaigoje profesorius palietė lenkų – lietuvių santykius tarpukaryje ir dabar.

Baigiantis paskaitai, į diskusijas tiesiai iš traukinio suskubo atvykti Baltarusių reformatų delegacija, kurios sudėtyje buvo ir Minsko reformuotos bažnyčios „Zaviet Christa“ („Kristaus įsakymas“) dvasininkas Georgijus Viazovskis.

prof. Alfredas Bumblauskas

Po pietų konsultacijų dalyviai važiavo į Kėdainius, pakeliui stabtelėdami prie Deltuvos reformatų bažnyčios griuvėsių.

Trečioji konsultacijų diena prasidėjo Vilniaus reformatų bažnyčioje. Renginį vedė parapijietis Danas Arlauskas.

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomacijos fakulteto dekanas, Politologijos katedros profesorius Šarūnas Liekis perskaitė pranešimą „Vilnius – Re-

formacijos ir idėjų kaitos miestas“ (pranešimo santrauka pridedama).

Po paskaitos bažnyčioje vyko apdovanojimų „Už nuopelnus Vilniui ir Tautai“ ceremonija. Apdovanojimų komisijos pirmininkas gen. superintendentas kun. Tomas Šernas įteikė I laipsnio medalį „Už nuopelnus Vilniui ir Tautai“ žurnalistui, rašytojui, Vilniaus universiteto bibliotekos A. Mickevičiaus muziejaus vedėjui Rimantui Šalnai, II laipsnio medalius – poetei reformatei Almai Karosaiti ir skulptoriui, medalininkui Juozui Kalinauskui.

Po Vilniaus vardą garsinančių vilniečių apdovanojimo ir pagerbimo, porą giesmių, vargonais akompanuojant pianistui Giedriui Nakui, pagiedojo Vilniaus reformatų choras „Giesmė“, kuriam, staiga susirgus vadovei Janinai Pamarnackienei, pavadovavo Austėja Nakienė. Renginį taip pat papuošė baltarusių moksleivių iš Minsko muzikos mokyklos žavus senosios muzikos ansamblis „Brevis“, pagrojęs XVI a. kūrinių ir pelnęs gausias ovacijas. Jus pristatė ir Konsultacijų dalyvius pasveikino Minsko reformatų parapijos vyresnysis, Minsko konservatorijos profesorius Aliaksei Fralou. Po renginio dalyviai buvo pakviesti į Vilniaus parapijos namus dar pabendrauti prie kavos, arbatos.

Nutarta, kad kitos reformatų Bažnyčių iš Vokietijos Lipės žemės, Lenkijos ir Lietuvos konsultacijos bus kviečiamos po dviejų metų, 2015-iais, Vokietijoje.

InfoRef

Baltarusių reformatai su Lietuvos reformatų gen. superintendentu kun. Tomu Šernu
Nuotr. Halinos Parkhimchyk

Tradicinės reformatų pamaldos Dubingiuose...

2013 m. rugsėjo 7 d., šeštadienį, gausus evangelikų reformatų būrys ir jų draugai suvažiavo į Dubingius, į Kapų šventę, paminėti maldoje ten perlaidotų aštuonių LDK didikų Radvilų giminės atstovų: LDK kanclerio, Vilniaus vaivados bei Livonijos vietininko, Liublino unijos priešinininko, faktiškai nevainikuoto Lietuvos karaliaus Mikalojaus Radvilos Juodojo, jo žmonos Elžbietos Šidlovieckos – Radvilienės, LDK kanclerio, Vilniaus vaivados ir didžiojo etmono Mikalojaus Radvilos Rudojo, jo sūnaus Mikalojaus Radvilos, Mikalojaus Radvilos žmonos Elenos Hlebovičaitės, Mikalojaus Radvilos (M. R. Rudojo vaikaičio), Jonušo VI Radvilos (rokošininko – maišinininko) ir Anos Sobkovnos (Kristupo Radvilos Perkūno pirmosios žmonos) bei kitų tame kalnelyje atgulusių amžinam poilsiui reformatų.

Kunigaikščiai Radvilos, nors ir valdydami daugybę miestų ir rezidencijų, Dubingius pasirinko kaip savo laidojimo panteoną. 2004 metais buvo surasti, o 2004 – 2007 metais antropologų, istorikų, menotyrininkų ir archeologų bendromis pastangomis buvo identifikuoti šie aštuoni Radvilų giminės atstovai.

Po iškilmingo Radvilų perlaido-

jimo 2009 m. rugsėjo 5 dieną, tokie minėjimai tapo visos Lietuvos evangelikų reformatų tradicija. Susiburiama pirmąjį rugsėjo šeštadienį. Šiais metais daugiausiai atstovų atvyko iš Vilniaus, Kauno, Biržų, Panevėžio evangelikų reformatų parapijų.

Susipažinome su ekspozicija Asvejos regioninio parko lankytojų centre, esančiame restauruotame istoriniame, XIX a. pirmosios pusės užvažiuojamųjų namų su karčema pastate. Ežerų, salų, piliakalnių, viso kraštovaizdžio vaizdai, gyvosios gamtos – gyvūnų, retų augalų nuotraukos sukėlė susižavėjimą ir pasididžiavimą Lietuvos gamtos turtais.

Mediniais, gana stačiais laiptais pakilus į piliakalnį, kvapą užgniauzė nuostabus vaizdas – pro mirguliuojančius saulėje galingų medžių lapus plytintis Asvejos ežeras.

Dubingių piliavietėje tebėra išlikę XVI-XVII a. buvusių Radvilų rūmų griuvėsiai ir pažymėta buvusios evangelikų reformatų bažnyčios vieta. Yra žinoma, kad Dubingių kalne stovėjo trys bažnyčios – Vytauto funduota katalikų ir dvi evangelikų reformatų, kurias pastatė Mikalojus Radvila Rudasis bei Jonušas VI Radvila. Archeologinių tyrimų metu buvo aptikta nedaug Vytauto

laikų bažnyčios radinių – tai koklio fragmentas, Vytauto laikų moneta, Kazimiero moneta, Aleksandro denarai bei ankstyvieji palaidojimai. Su antrąja bažnyčia sietinų radinių yra daugiau – rasti gan ilgi pamatų fragmentai, aptikta kriptą, bažnyčios grindų fragmentas. Taip pat atidengtas visas III-osios, renesansinės bažnyčios, pamatų perimetras.

Apžiūrėję vaizduotę žadinančias pilies griuvėsių liekanas, išklausę malonios gidės pasakojimo, pasukome link Radvilų palaidojimo vietos susikaupti pamaldoms po atviru dangumi. Prie Radvilų memorialinės kriptos panevėziečiai padėjo gėlių krepšelį.

Pamaldos, kurias laikė kun. R. Stankevičius, praėjo susikaupime, rimtyje ir nuoširdžioje maldoje. Po jų, kun. R. Stankevičiui suteikus žodį, apie kunigaikščius Radvilas trumpai kalbėjo istorikas, humanitarinių mokslų daktaras Deimantas Karvelis. Pamaldas filmavo režisieriaus Arūno Matelio, kuriančio apie garsią Lietuvos didikų Radvilų giminę pasakosiantį dokumentinį filmą „Radviliada. Savasties paieška“, kūrybinė grupė „Studija Nominum“.

Po pamaldų visi sugrįžome į Dubingių karčemą (regioninio parko

lankytojų centrą) Agapei. Bendravo seni pažįstami, nepažįstami susipažino, prie atsivežtų vaišių šurmuliavo pokalbiai. Dažnai šis šurmulyks buvo nutraukiamas tai biržiečių, tai vilniečių, tai panevėžiečių, norinčių visus pasveikinti susibūrimo proga,

pranešti apie artėjančius turiningus, reformatams svarbius kultūrinius renginius (daugiausiai Vilniuje) ar kurią kitą informaciją. Visi buvo dėmesingai išklaudyti, planuojant dalyvauti.

Tikėkimės, kad ir kitąmet per

tradicinę Kapų šventę Dubingiuose bus toks pat puikus oras, dvasingos, nuoširdžios pamaldos ir gražus įvairių parapijų evangelikų reformatų bendravimas.

Irena Skiauterytė

Vilnius - Reformacijos ir idėjų kaitos (t.y. novacijų) miestas

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas, Politologijos katedros profesorius Šarūno Liekio pranešimas, skaitytas rugsėjo 21 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje

Idėjų pasikeitimas be kaitos gyvenime lieka abstrakčiu ir imitaciniu dialogo pakaitalu, kai išlaikomas *status quo*. Tokio tariamo dialogo šalininkų ne mažiau yra ir mūsų laikais, tačiau tokia tariama idėjų kaita paprastai nieko nepakeičia gyvenime aplinkui mus.

Inovacija nebuvo Reformacijos tikslas. Nebuvo siekta naujovių. Reformacijos šalininkų buvo siekta *reformatio*, tačiau *renovatio*, ne *innovatio* prasme.

Inovatyvumas viduramžių Europoje nebuvo reiškinys sietas su pliuso ženklu. Kaltinimas inovatyvumu buvo rimtas kaltinimas ir turėjo rimtas pasekmes jo nešėjams. Ypatinai pavojinga buvo naudoti inovatyvumą stojant prieš autoritarinę struktūrą, ritualus ir institucijas. Inovatyvumas Vakarų Bažnyčioje paprastai reiškė ereziją, besiremiančią sukilimu, maištu ir prievarta prieš suverena – valdovą ir Visuotinę katalikų Bažnyčią. Joks inovacijų šalininkas nedrįsdavo pavadinti savęs inovatoriumi. Štai venecijiečiai net XVII a. dėl savo polinkio dažnai politinėje kovoje kaitalioji Senato sudėtį, būdavo kaltinami inovatyvumu.

Tačiau Reformacijos laikais, renovacijos pastangos virto kokybiškai naujų reiškiniumi – inovacija.

Inovatyvumas nebuvo tolygus reiškinys progresui. Reformacijos laikais inovatyvumas reiškė ereziją ir pasikeitimus, kurie nebuvo tolygūs įvairiose konfesijose. Politinės teorijos lygmenyje inovacijos pradininkai, pasisakantys už teisę sukilti prieš

neteisingą valdžią, buvo hugenotai Prancūzijoje, o šita teisėto sukilimo idėja prieš brutalią ir neteisingą valdžią visuotinai žymėjo naujųjų laikų adventą ir visuotinį teisingumo siekį.

Tiktai Reformacijos ir įvairių antimonarchistinių revoliucijų pergalė pakeitė neigiamą inovacijos konotaciją.

Neevangeliškos Popiežiaus valdžios, kurijos, kanonų teisės, vienuolynų, statulų ir paveikslų garbinimas tapo reliatyvizuotas, o galų gale ir nuvertintas, desakralizuotas ir demonizuotas.

Tačiau inovatyvumas ženklino ir perėjimą nuo ritualizuoto teksto skaitymo prie teksto supratimo su visomis iš to kylančiomis pasekmėmis (prie išteisavimo doktrinų *solo gratia*, *solo misericordia*, *solus Christi* ir *solo fide* internalizavimo), ir visų pirma, su krikščionybės doktrinų masiniu, neritualizuotu palaikymu, liaudies kalbų įdiegimu bažnyčiose bei raštingumo plėtra. „Ir apsirengti nauju žmogumi, sukurtu pagal Dievą teisume ir tiesos šventume“ /Ef 4, 24/.

Tuo būdu inovacija reiškia sisteminį trūkį su viduramžiais. Trūkį net ir tose šalyse kaip Lietuvoje, kur viduramžiškais renkamos popiežiaus monarchijos principais dažnai žavimasi, o nedemokratinė Romos katalikų Bažnyčios struktūra laikoma norma, kur išganymas už darbus (indulgencijų variacija) laikoma vos ne visuotinai priimtina.

Kodėl mes didžiuojamės savo evangelikų reformatų Bažnyčios

inovatyvumu? Todėl, kad jis prisidėjo prie mūsų kaitos, ir šiuolaikinis pasaulio pobūdis, mūsų sukurtas su Dievo apvaizda, įtvirtina mūsų požiūrio teismumą.

Vienas svarbiausių inovacijos sukeltų padarinių – demokratinė bažnyčios savivalda. Per savo Žodį Dievas moko esminių savivaldos principų. Visi žmonės iš esmės yra lygūs tarp savęs ir Kūrėjo atžvilgiu: „nėra teisus, nėra nei vieno“ (žr.: Rom 3,10; Rom 10,12; Gal 3,28).

Pati svarbiausia mūsų Bažnyčios santvarkos ypatybė – yra *tikslas*, kurio ji siekia. Tą inovatyvią demokratinę žinią iš esmės galime skelbti tik savo gyvenimu: asmeniniu, šeimos ir bendruomenės. Mes džiaugiamės, kad valstybė ir visuomenė pamažu kelia tuos pačius tikslus, kaip reformatai Reformacijos aušroje, demokratiškai tarnaudami Dievo valiai, tuo stiprindami ir įteisindami evangelikų reformatų laikysenos teismumą ir patrauklumą.

Šarūnas Liekis

Albumo „Didžioji Lietuva“ – Ukrainoje pristatymas Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje

Rugsėjo 4-ąją Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje vyko Akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarės Birutės Valionytės fotografijų albumo „Didžioji Lietuva“ – Ukrainoje (trečias tomas) – pristatymas. Renginyje dalyvavo gen. superintendentas kun. Tomas Šernas, Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, parapijiečiai ir svečiai.

Sveikinimo žodį taręs kun. Tomas Šernas pasidžiaugė, jog atgimsta šie Maldos namai, kuriuose vyksta ne tik pamaldos, bet ir įvairūs renginiai. Signatarė B. Valionytė rodydama skaidres išsamiai papasakojo apie išlikusį Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės paveldą Ukrainoje. Besiklausant įdomaus autorės pasakojimo mintimis aplankėme buvusias LDK žemes, grožėjomės peizažais, piliomis, dvarais. Pasak B. Valionytės,

albumai gimė įdėjus daug kruopštaus ir atsakingo darbo, trukusio apie penkerius metus. Išleidus šias knygas signatarės darbai nesustoja ir toliau juda neišsenkančiais LDK istorijos klodais.

Po pristatymo dar ilgai netilo klausimai ir diskusijos. Taip pat buvo galimybė įsigyti albumą „Didžioji Lietuva“ – Ukrainoje su autorės autografu bei mažesne kaina.

Viktorija Liauškaitė

Panevėžiečių svečiai iš Lipės krašto (Vokietija)

Rugsėjo 11 dieną su svečiais iš Vokietijos Lipės krašto susitiko Panevėžio ev. reformatų parapijos seniūnų valdybos pirmininkas, Lietuvos ev. reformatų Konsistorijos prezidentas, kuratorius Petras Romualdas Puodžiūnas, seniūnai, revizijos komisijos nariai. Vokiečius lydėjo

vicesuperintendentas kun. Rimas Mikalauskas ir Vokietijos Federacinės Respublikos garbės konsulas Klaipėdoje, Klaipėdos universiteto Evangeliškosios teologijos centro direktorius dr. Arūnas Baublys. Svečius pristatė kun. R. Mikalauskas. Partnerystė su Lipės krašto Baž-

nyčiomis mums labai reikšminga. Kadangi yra numatyta Panevėžyje statyti naują ev. reformatų bažnyčios pastatą, todėl labai svarbi užsienio krikščioniškų bažnyčių parama. Panevėžyje bažnyčia reikalinga dar ir todėl, kad artimiausios ev. reformatų bažnyčios yra nutolusios 60 – 65 km nuo miesto. Kunigas atsakė į svečių ir parapijiečių klausimus. Svečiai buvo supažindinti su būsimos bažnyčios projektu. P. R. Puodžiūnas svečiams įteikė bažnyčios teritorijoje išaugintų obuolių. Susitikimas vyko būsimos bažnyčios statybvietyje.

Svečių viešnagė buvo trumpa, tačiau visų širdyse paliko neišdildomus įspūdžius bei malonius prisiminimus. Džiaugiamės, kad būdami konfesinė mažuma Lietuvoje ir Panevėžyje, esame nepamiršti kitų tautų tikėjimo brolių ir sesių. Jaučiamės viena tauta Viešpatyje. „Kaip malonu ir kaip miela broliams gyventi vienybėje!“ /133 psalmė/.

Susitikimo akimirka įamžinome nuotraukose

P. Griciūnienė

Vokiškosios vydūnianos tęsinys

Rugsėjo 18 – 22 dienomis Vilniuje vykusių Vokietijos, Lenkijos ir Lietuvos reformatų Bažnyčių konsultacijų darbe dalyvavo iš Lipės krašto Detmoldo miesto atvykęs kun. Miroslavas Danys. Jis suspėjo pabendrauti taip pat ir su vilniškiais Vydūno draugijos nariais. Perspausdiname žurnalistės Astridos Petraitytės įspūdžius iš šio susitikimo.

Su mieliais „Vorutos“ skaitytojais jau dalijausi įspūdžiais iš šventinės ceremonijos Detmolde, kurios metu ant dabartinio studentų bendrabučio, o pokariu – pabėgėlių centro, kuriam laikui priglaudusio ir tilžiškį Vydūną, 2013 m. gegužės 10 d šiam mūsų tautos šviesuoliui, mąstytojui, kūrėjui buvo atidengta atminimo lenta bei skulptoriaus L. Garlos sukurtas biustas. Negalėjau tuomet nepaminėti kun. Miroslavo Danio (ar Danys'o), Lipės krašto bažnyčios patikėtinio Rytų Europai – vokiškojoje pusėje tai buvo pagrindinis asmuo, prisiėmęs organizacinę našta.

Ir štai smagu suvokti bei paliudyti, kad detmoldiečių (be kun. M. Danio, į akciją įsitraukė ir miesto vadovai, kiti įtakingi asmenys) susidomėjimas Vydūnu nebuvo trumpalaikis euforinis blykstelėjimas. „Atradę“ jų mieste paskutinį – gana kūrybiškai aktyvų – gyvenimo tarpsnį praleidusį Mažosios Lietuvos atstovą, jie nusiteikę populiarinti Vydūno vardą ir darbus tarp detmoldiečių, o gal ir plačiau.

Šią džiugią žinią buvo proga patirti trečiadienį (rugsėjo 18 d.) įvykusiame „kameriniame“ Vydūno draugijos susitikime su garbingu svečiu – kun. M. Daniu (čia viešinė Vokietijos Lipės krašto ir Lietuvos evangelikų bažnyčių partnerystės reikalais). Nedideliame rateliui (būta priešpiečio meto), bet dalyvaujant svarbiausiems draugijos „ideologams“ – garbės pirmininkui Vaciu Bagdonavičiui ir pirmininkės (Rimos Palijanskaitės) pavaduotojui Tomui Stanikui, svečias pasidalijo visus nudžiuginusiais detmoldiečių planais taip pat įkurti Vydūno draugiją. Pasak kunigo, tą patį vakarą po gegužės iškilmių, Vydūno draugijos delegacijai iš Detmoldo jau pasukus namų link, jų gal dešimties žmonių būrelis – buvęs ten ir miesto meras Raineris Helleris, ir Lipės krašto bažnyčios superintendentas dr. Martinas

Dutzmannas – susėdę reziumuojančiam pokalbiui prie stalo restorane nutarė: steigiam draugiją! Net ant meniu lapo surašę „steigimo aktą“, pasirašę... Nors pradžios forma buvo ir humoristinė, bet turinys – visiškai rimtas. Šiuo metu Detmoldo miesto Vydūno draugija yra juridinio apiforminimo stadijoje. Vokiškoji draugija nusiteikusi bendradarbiauti ne tik su Lietuvos, bet ir su Čikagoje susibūrusiais vydūniečiais – tenykštis Vydūno fondas, pasak svečio, net parėmė vydūniškųjų iškilmių organizavimą 500 dolerių. O artimiausias ir paties kun. M. Danio, ir besikuriančios draugijos rūpestis – po šoninėje namo nišoje atidengtu biustu pritvirtinti varinę lentelę, įvardijančią, jog tai – Vydūnas (atminimo lenta su detalesne informacija kabo fasadinėje pusėje); čia pat ekspromtu išrutulio-ta idėja: būtų puiku šioje lentelėje įrėžti autografinį parašą. Vilniškės draugijos nariai, aktyvieji Vydūno idėjų ir darbų propaguotojai Vacys ir Tomas, taip sakant, kalė geležį, kol karšta – išsakė savus pageidavimus-įpareigojimus detmoldiečiams. Regis, idėja Detmolde inicijuoti Vydūno gatvės atsiradimą jau sklan-

do šiame mieste... Ją entuziastingai parėmę mūsų šaliai išsakė ir kitas „inspiracijas“: atnaujinti Lipės krašto muziejuje veikusią (ir nnykusią) Vydūnui skirtą ekspoziciją; surinkti vokiškai rašytus – Detmolde ar pakeliui į jį – Vydūno tekstus ir išleisti knygą, perleisti – bent iki 150-ojo jubiliejaus 2018 m. – veikalą „Sieben Hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen“ ir t. t. Faksimilinių Vydūno raštų perleidimo iniciatorius T. Stanikas, žinoma, rūpinosi ir būsimos detmoldiečių bibliotekėlės praturtinimu – įteikė šiais metais pakartotą 1928-aisiais Tilžėje pasirodžiusį Vydūno veikalą „Sveikata. Jaunumas. Grožė“.

Sutarta palaikyti aktyvius vydūniečių ryšius. Proga bendrystei tikrai ne už kalnų – lapkritį bus pažymimas kone kartu su Sąjūdžiu užgimusios Vydūno draugijos 25-metis, detmoldietis partneris kun. M. Danys pasižadėjo iškilmėse dalyvauti.

**Astrida Petraitytė,
Vilnius, 2013 m. rugsėjo 19 d.
Perspausdina iš
www.mazoji-lietuva.lt**

Giedrius Saulytis: „Tarnavimą suvokiu ne kaip vieno asmens, bet kaip komandos žaidimą“

Šiais metais krikščionių bendrija „Tikėjimo žodis“ švenčia 25-erių metų jubiliejų. Žurnalistė Aurelija Umbrasienė kalbino „Tikėjimo žodžio“ bendrijos vyr. pastorių Giedrių Saulytį, ilgametį bendrijos vadovą, jam priėmus sprendimą po 25-erių tarnystės metų išeiti sabato poilsio, o bendrijos vairą metams perduoti Kauno bažnyčios pastoriumi Gabrieliui Lukošiumi.

Ištrauka iš straipsnio www.btz.lt:

Noriu pasidžiaugti ir deramą pagarbą atiduoti Dievo duotiems asistentams ir pagalbininkams. Be jų aš tikrai nebūčiau pajėgęs nešti skirtingų tarnystės našų. Todėl esu be galo dėkingas visiems savo pagalbininkams. Jei man vienam reikėtų pamokslauti Vilniaus bendruomenėje ir kartkartėmis aplankyti kitas bendrijos bažnyčias, to jau būtų per daug, o ką jau kalbėti apie konsultacijas, rašymą, dėstymą ir nuolatinį darbą akademinėje srityje. Tik dalindamasis tarnavimo atsakomybėmis su kitais dar esu gyvas. Bendražygiai teikia jėgų ir paguodžia. Tarnavimą suvokiu ne kaip vieno asmens, bet kaip komandos žaidimą. Pergalė pa-

siekiami tik bendromis pastangomis.

Taip jau sutapo (nors, tikint Dievo apvaizda, sutapimų nebūna), kad jubiliejiniai „Tikėjimo žodžio“ bendrijos metai ir asmeniniai sunkumai atėjo vienu metu. Beveik nuo pat Bažnyčios gimimo neštos tarnystės našta ypač padidėjo pastaraisiais metais. Ėmęsis iniciatyvos kurti EBI Vilniaus studijų centrą ir išrinktas jo dekanu, vyliausi sugebėsiąs atrasti jėgų daug laiko reikalaujančiam akademiniam ir nemažėjančiam pastoraciniam krūviui nešti. Tačiau pastaruju metu patyriau ir suvokiau, kad mano jėgos ribotos, o prisiimti krūviai – per dideli. Tai neigiamai atsiliepė ir mano šeimai.

Pasidalinęs savo išgyvenimais su artimiausiais bičiuliais, bendrijos pastorių taryba ir jų patariamais, padariau keletą sprendimų. Pirma, sustabdžiau savo, kaip bendrijos pastorių tarybos pirmininko bei vyresniojo pastoriaus tarnystę. Taip pat taryba man suteikė sabato metus, idant atsigaučiau ir neslegiamas našų apsarstyčiau savo tolimesnės tarnystės kryptis. Iš tiesų pastorių taryboje pradėta diskutuoti apie pirmininko, kuris sykiu yra ir vyresnysis bendrijos pastorius, rotaciją. Greičiausiai, dar pagvildenus šį klausimą, bus priimtas sprendimas dėl Bendrijos vadovo rotacijos kas ketverius ar penkerius metus.

Projektų įgyvendinimas Biržuose

Biržų rajono savivaldybė rugpjūčio 22 d. pranešė apie mieste vykdomus projektus, kurie be-tarpiškai liečia reformatų bendruomenę

Pylimų nukasimas

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos ir UAB „Tvirta“ pasirašė sutartį dėl Biržų miesto estrados žemės pylimų, esančių Reformatų g. 5 (priešais Reformatų bažnyčią), nukasimo. Apytikslis tvarkomos teritorijos plotas – 2 ha. Preliminarus pylimų tūris – 8 tūkst. kubinių metrų. Pagal sutartį bus nukasti estrados pylimai, išardyta estradoje esančios automobilių stovėjimo aikštelės ir įvažiavimo kelių asfalto danga. Nukasus pylimus, teritorija bus išlyginta ir apželdinta. Darbus numatyta atlikti iki šių metų pabaigos.

Pėsčiųjų ir dviračių takas

1932,61 m ilgio dviračių ir pėsčiųjų takas rengiamas Širvėnos ežero pietinėje pakrantėje. Nuo Kęstučio gatvės palei tvirtovės pylimus Širvėnos pakrante ir per paplūdimį tako atkarpa išklota skalda. Beveik 400 metrų ilgio tako atkarpa nuo evangelikų reformatų klebonijos iki bažnyčios jau išklota trinkelėmis. Šalia tako numatoma įrengti poilsio ir atokvėpio aikštutes. Jose bus 12 dviračių stovų, 24 suoliukai, 12 šiukšliadėžių, pastatyti informaciniai ženklai. Aikštelėse bus lietaus nuotėkų tinklai, įrengtas lauko apšvietimas. Takas pritaikytas neįgaliesiems.

Biržų rajono savivaldybė, gavusi Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorės Dianos Varnaitės raštą „Dėl dviračių trasos Biržuose atitraukimo ties Apaščios kairiuoju krantu“, kuriame rašoma, kad vykdant archeologinius tyrimus dviračių tako vietoje buvo aptiktos statinių liekanos, kurios susijusios su čia praeityje stovėjusiais evangelikų reformatų bendruomenės statiniais, sutiko rasti galimybę pakeisti dviračių tako trasą, ją perkelti arčiau Apaščios upės kairiojo kranto ir taip užtikrinti buvusios istorinės evangelikų reformatų bendruomenei priklausiusios žemės valdos vientisumą. **Nuotr.** ►

Lietuvių kilmės tyrinėjimų keliai ir klystkeliai

Lietuvoje lankėsi baltų praeities tyrinėtoja iš Venesuelos, knygos „Europos šaknys ir mes, lietuviai“ (Versmė, 2011) autorė Jūratė Statkutė de Rosales. „Vorutos“ skaitytojus ypač dominanti tema – šios autorės skelbiamos lietuvių kilmės hipotezės ir jos viešnagė Lietuvoje. „Vorutai“ žinoma, kad į „Patirties“ klubo organizuotą susitikimą su J. Statkute de Rosales buvo kviečiamas ir žymiausias Lietuvos mokslininkas, kalbininkas, baltistas, lietuvių kalbos istorikas *akad. prof. habil. dr. Zigmąs Zinkevičius*.

Profesoriau, mums būtų įdomi Jūsų nuomonė apie J. Statkutės de Rosales skelbiamus baltų praeities tyrinėjimus.

Aš didžiai vertinu Jūratės Statkutės de Rosales visuomeninę patriotinę veiklą tarp užsienio lietuvių. Sveikinu jos norą susitikti su dabartinais Lietuvos visuomenės veikėjais. Deja, aš nesu visuomenės veikėjas ir šiuo atveju negaliu būti poniai Jūratei naudingas. Esu istorinės (diachroninės) kalbotyros specialistas, baltistas, indoeuropeistas.

Man rūpi jos teiginiai apie lietuvių kalbos ir tautos kilmę. Dėl šiais klausimais jos veikaluose padarytų

išvadų turiu štai ką pasakyti. Ponia Jūratė apie kalbų giminystę sprendžia iš senųjų tyrėjų, daugiausia ispanų, raštų. Bet tuose raštuose esantys teiginiai negali būti teisingi, nes tokiais juos padaryti neįmanoma be diachroninės kalbotyros, o ši atsirado tik XIX amžiuje, prieš tai jos nebuvo. Tada išvados apie kalbų genetinį ryšį buvo daromos iš atsitiktinio garsų ar formų panašumo, kaip ir dabar tebedaro vadinamieji pseudokalbininkai. Ponia Jūratė sąžiningai, bet nekritiškai, tiria tas neteisingas senųjų autorių išvadas. Išanalizuoja smulkiausias jose esamų teiginių detales. Tai gerai, nes senųjų autorių teksto smulkmenos ateityje galės mokslininkams praversti. Be kita ko, tai esu aptaręs leidinyje *Lituanistica*. Bet tas aptarimas gali būti jau šiek tiek pasenęs, jeigu pasirodė naujų ponios Jūratės darbų, kurie man nežinomi.

Turint omenyje visa tai, kas buvo pasakyta, norisi poniai Jūratei iš visos širdies palinkėti toliau dirbti, bet ateityje kalbų ir tautų giminystės ryšius tirti tik istoriniu lyginamuoju metodu, tam reikalui specialiai su-

kurtu, o ne imti už gryną pinigą senųjų laikų, kol dar nebuvo diachroninės kalbotyros, tų ryšių vertinimo. Taip pakeitus darbo metodologiją, savaime išnyks daugelis ponios Jūratės fantastinių hipotezių.

Nors buvote kviečiamas, tačiau renginyje – susitikime su J. Statkute de Rosales nedalyvavote...

„Patirties“ klubo organizuotame 2013 m. rugpjūčio 14 d. susitikime su p. Jūrate dalyvauti negalėjau. Viena, pablogėjo sveikata. Be to, susitikimą organizavo p. Jūratės gerbėjai.

Jis buvo skirtas specialiai jai pareikšti liaupses. Jokia rimta diskusija ten nebūtų buvusi įmanoma. Mano dalyvavimas p. Jūratės liaupsinimo išklmėse galėjo būti žiniasklaidos suprustas ir išgarsintas kaip pritartimo jos hipotezėms (organizatoriai to atkakliai siekė!), iš tikrųjų neturintioms jokio mokslinio pagrindo. Neretai girdime tvirtinant, kad reikia gerbti kiekvieną kitokį požiūrį, kad jie visi turintys teisę egzistuoti. Tam pritariu. Bet juk p. Jūratė išvadas daro iš klaidingų etimologijų, nieko bendra neturinčių su mokslu. Tai turi būti skaitytojui paaiškinta, kad jis nebūtų klaidinamas. Teisybė – aukščiau visko.

Daugelis p. Jūratės sprendžiamų problemų bus nušviestos mano knygoje „Lietuviai: Praeities didybė ir sunykimas“, kuri turėtų greitai pasirodyti. Rengiu dar kelias publikacijas, kuriose nagrinėjami lietuvių kilmės klausimai. Nors jau įpusėjau 89-uosius metus ir artėja 90-asis mano gimtadienis, bet tebesu darbingas ir žadu šį bei tą nuveikti lituanistikos mokslo ir populiarinimo srityje.

Dėkojame už pokalbį.

**Kalbėjosi Aušra VIRVIČIENĖ,
Perspausdinta iš „Voruta“**

Pėsčiųjų takas Širvėnos ežero pakrantėje

Po vasaros pertraukos Konsistorija vėl posėdžiavo Biržuose

Biržuose į trečią šios kadencijos posėdį po vasaros pertraukos, rugpjūčio 31 d., susirinko Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorija. Posėdį Šv. Rašto tai dienai skirtu skaitiniu iš „Gyvenimo palydovo“ /Ps 86,5/ ir malda pradėjo kun. R. Mikalauskas. Vienas pagrindinių darbotvarkės klausimų – 2013 m. Sinodo kanonų vykdymas.

Kanonu III-2013 buvo patvirtinti Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai. Konsistorija buvo įpareigota patvirtinti santuokos prašymo ir pažymos apie asmens šeimyninį stovį formas bei nustatyti pažymos išdavimo ir skyrybų bylų tyrimo apmokėjimą.

Posėdyje buvo patvirtintos Prašymo santuokai ir Pažymos krikščioniškai santuokai formos. Parapijiečiai, aktyviai išlaikantys bažnytinę tarnystę, aukojantys metines narystės aukas, bus atleidžiami nuo mokesčio už Pažymos krikščioniškai santuokai išdavimą. Visiems kitiems, norintiems gauti dokumentus, jie bus išduodami pristačius dokumentą apie 50 litų įmoką Bažnyčios sąskaiton. Visi, norintys pradėti bažnytinių skyrybų procesą, turės įmokėti 1000 litų Skyrybų bylos tyrimo išlaidoms padengti. Aktyviems parapijiečiams, aukojantiems metines narystės aukas – minėta įmoka gali būti sumažinta Bažnyčios vadovybės sprendimu.

Bažnyčios misijai vykdyti yra aukojami ne tik pinigai, kilnojamas turtas, bet ir nekilnojamas turtas. Jį reikia prižiūrėti, ūkiškai valdyti, kad tarnautų bažnytiniais tikslams. Iki šiol bažnytiniu turtu daugiausiai rūpinosi parapijų administratoriai ir klebonai kartu su parapijų seniūnais. Vadovaujantis bažnytine teise visas nekilnojamas turtas priklauso Sinodui ir yra valdomas kartu su vietine parapija. Nemažai nekilnojamo turto yra apleista, reikalinga jam skirti nuolatinį dėmesį. Pačioms parapijoms tai yra sunki našta – dvasininkai atitraukiami nuo Žodžio tarnystės. Konsistorijos posėdyje buvo pasiūlyta įsteigti Bažnyčios ekonomo – nekilnojamojo bažnytinio

turto valdytojo pareigybę. Iš dalies būtų atkurta iki XX amžiaus veikusi bažnytinio aktoro pareigybė, kurią vykdavo pasaulietinis bažnytinis tarnautojas, turintis administratoriaus bei teisininko kvalifikacijas. Šios Bažnyčios tarnystės įsteigimui Konsistorija pritarė, kitam posėdžiui numatyta pateikti svarstymui ekonomo pareiginiai nuostatai.

Kun. R. Mikalauskas informavo, kad vasarą Lietuvoje lankėsi Jungtinės reformatų presbiterionų bažnyčios JAV vienas vadovų – kun. dr. Frankas van Dalenas su žmona Emy. Juos lydėjo neseniai LCC tarptautiniame universitete Klaipėdoje dėstytojo darbą pabaigęs ir pradėjęs minėtoje Bažnyčioje tarnystę dr. Dariusz Bricko.

Svečiai lankėsi Biržuose, Kėdairiuose ir Vilniuje, susitiko su generaliniu superintendentu kun. Tomu Šernu. Kun. dr. Frankas van Dalenas yra atsakingas už bažnytinius tarptautinius santykius ir misijas. Ilgą laiką tarnavęs bažnytinėje misijoje Pakistane, kur XIX a. ši Bažnyčia vykdė misijinę veiklą.

Šiuo metu ten jau veikia nepriklausoma Presbiterionų Bažnyčia, vienijanti apie vieną šimtą tūkstančių krikščionių. Ši Bažnyčia buvo įsteigusi mokyklų tinklą Pendžabo provincijoje, kurias prieš 30 metų musulmoniškoji valdžia nacionalizavo. Šiuo metu vėl vyksta derybos ir siekiama mokyklas sugrąžinti Bažnyčiai.

Bažnyčia taip pat turi savo liginę, kurioje per metus gydo daugiau nei 30 tūkstančių musulmonų. Jungtinė reformatų presbiterionų Bažnyčia Amerikoje dydžiu ženkliai nusileidžia minėtai savo dukterinei Bažnyčiai Pakistane, tačiau yra viena seniausių iš savarankiškų presbiterionų Bažnyčių. 2010 metais

ją sudarė 290 parapijų su daugiau nei 23 tūkstančiais tikinčiųjų. Jos pagrindą sudaro emigrantų iš Škotijos ainiai. Tai maža Bažnyčia, ištikima Šventojo Rašto mokymui, besilaikanti Reformacijos išpažinimo simbolių, aktyvi misijose, skiria labai rimtą dėmesį dvasiniam mokymui ir švietimui. Konsistorija pritarė besimezgančiai partnerystei su Jungtine reformatų presbiterionų Bažnyčia.

Konsistorijoje buvo paliesti klausimai, susiję su Bažnyčios teisiniais procesais, Panevėžio Maldos namų statyba, Amerikos lietuvių reformatų parama.

Buvo išklaudyta generalinio superintendente kun. T. Šerno informacija apie pasiruošimą Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos reformatų Bažnyčių vadovų konsultacijoms ir Brastos Biblijos 450 metų jubiliejaus paminėjimo renginiams.

Konsistorija taip pat prisiminė 2011 metų vasaros skaudžius įvykius Biržuose, kuomet su nusikaltėlių pasauliu susiję ir šiuo metu stambaus turto grobstymu įtariami asmenys siekė užvaldyti Biržų bažnyčią. Vertindama per pastaruosius du metus ženklus teisinius ir teisingumo atstatymo darbus Konsistorija numatė posėdį 2013 m. spalio 5 d. sukviesti Papilyje – vienoje labiausiai nukentėjusių nuo „vilkų avies kailyje“ evangelikų reformatų parapijoje. Pranešimą apie Bažnyčios teisinę padėtį bei su ja susijusius teisinius procesus skaitys Bažnyčios advokatas Tadas Kelpšas, o po to numatytos rudenį evangelikų tradiciškai minimos Pjūties padėkos pamaldos Papilio evangelikų reformatų bažnyčioje.

I N F O R M A C I J A

Rugsėjo 4 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo pristatytas visuomenei Akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarės Birutės Valionytės fotografijų albumas „Didžioji Lietuva“ – Ukraina (trečias tomas) apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės paveldą. Autorė ne tik pasakojo apie albumo sukūrimo peripetijas, bet ir įdomiai bei neįpratai nušvietė Lietuvos ankstyvąją viduramžių istoriją, glaudžiai susijusią su Novgorodo, Kijevo Rusios istorija.

Rugsėjo 7 d. gausus evangelikų reformatų būrys ir jų draugai buvo suvažiavę į Dubingius, buvusios reformatų bažnyčios vietoje maldoje paminėti ten palaidotų LDK didikų Radvilų giminės atstovų bei kitų ten amžinam poilsiui atgulusių

reformatų, Dubingių karčemoje susitikti, pabendrauti su kitų parapijų žmonėmis, pasidalyti ateities planais, numatyti reformatams svarbius kultūrinius renginius kitiems metams.

Rugsėjo 14 d. reformatai kartu su kitais vilniečiais buvo pakviesti į tradicinę rudeninę Europos paveldo dienoms skirtą kelionę, kurios tema šiais metais – „Epochų ženklai“. 2013-ieji metai Lietuvoje paskelbti 1863-ųjų sukilimo metais, nes sukanka 150 metų nuo šio herojiško ir tragiško įvykio. Parapijietė Aurelija Arlauskienė sukvietė visus į istorijos pamoką – konferenciją „Rūdninkų giria – istorinių įvykių liudininkė“ ant Merkio upės kranto prie 1975 m. pastatyto medinio paminklo – vietoje, kur 1863 m. įvyko sukilėlių kovos su caro kariuomene.

Rugsėjo 19 – 22 d. Vilniuje vyko Vokietijos Lipės krašto, Lenkijos ir Lietuvos reformatų Bažnyčių konsultacijos bei renginiai, skirti Heidelbergo katekizmo ir Brastos Biblijos 450 metų jubiliejams paminėti.

Rugsėjo 28 d. vilniečiai rinkosi į paskutinę šiais metais kapų šventę Rokantiškių kapinėse paminėti, prisiminti išėjusius Amžinybėn artimuosius, draugus. Šiose kapinėse palaidoti reformatų parapijai brangūs žmonės: LERB kuratorius nuo 1933 m. Jonas Mekas su žmona Vanda Bodendorfaite, Karoliniškių seniūnė Lilija Slėnienė, tarybos narys Stasys Peikštenis su žmona Birute, moterų tarybos pirmininkė Olga Mačienė, šiais metais iškeliavę Amžinybėn Birutė ir Vilius Yčai, Kostas Alekseičikas ir kt. parapijiečiai.

Sveikiname

*Kunigė SIGITA LAUKAITYTĖ ŠVAMBARIENĖ
spalio 10-ą šventė 40-ąjį gimtadienį.*

Miela kunige Sigita,

*Kai žmogus pasėja sėklą į dirvą - išdygsta daigai. Kai žmogus pasėja delnuose
sušildytą sėklą į palaimintą dirvą - išdygsta vešlūs ir stiprūs daigai.
Jūs, mieloji Sigita, sėjate širdimi sušildytą sėklą, todėl ji lengvai susiranda palaimintą dirvą,
ir vešliai dygsta daigai, kurie auga, žydi ir duoda puikų derlių.
Tuo derliumi džiaugiatės ne tik Jūs – juo dalinatės su savo jau užaugusiais
ir dar tebeaugančiais vaikais, su parapijiečiais, Medeikių vaikų namų auklėtiniais.
Kuo geriausios sveikatos, prasmingų darbų, Dievo palaimos ir meilės
gražaus jaunatviško Jubiliejaus proga linki Jums Vilniaus parapija.*

Sveikiname

*Kuratorių DONATĄ BALČIAUSKĄ,
rugsėjo 25 d. atšventusį 70-ies metų Jubiliejų.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Sveikiname parapijietes

*PALMIRĄ ČYGAITĘ – DAGIENĘ,
rugsėjo 5 d. atšventusių 60-ies metų Jubiliejų*

*DANGUOLĘ KVEDARAVIČIŪTĘ – RADZEVIČ,
rugsėjo 27 d. atšventusių 70-ies metų Jubiliejų*

*Linkime puikios sveikatos, geros nuotaikos
ir Dievo palaimos Jūsų tolimesniame gyvenime!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kiekvieną šeštadienį
9.30 val.

Laidos autorė
Ina Drašutienė,
mob. tel. +370 686 59625,
el.paštas: inadra@takas.lt

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403

Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944

www.klion.lt

*Lietuvos reformatų Bažnyčios
vadovybė:*

**Gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**
gyv. Vilniuje, mob. 8 687 56 846

**Lietuvos ev. reformatų
Konsistorijos prezidentas
kurt. Petras Romualdas Puodžiūnas**
mob. 8 610 04399; n. 8 45 432952
Interneto svetainės adresas
www.ref.lt

Lietuvos reformatų dvasininkai:

**Vicesuperintendentas
kun. Rimas Mikalauskas**
gyv. Biržuose, mob. 8 686 66 383,
kun. Raimondas Stankevičius
gyv. Vilniuje, mob. 8 655 43 678
kun. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

kun. Tomas Sakas
gyv. Klaipėdoje, mob. 8 656 45 016

katechetas Neilas Čijunskas,
gyv. Klaipėdoje, tel. 8 612 58 731

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
gyv. Vokietijoje

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. g.gitana@seznam.cz

Parapijos vadovybės telefonai:

**Seniūnų tarybos pirmininkas
Alvydas Verbickas**
mob. 8 698 86296,

pavaduotoja Danguolė Juršienė
241 6981 n., mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Vida Cupareva
236 3224 d. mob. 8673 04537

Dalija Gudliauskienė
242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė
234 2824, mob. 8 673 84 929

Olga Tamulėnaitė
277 0314 n., mob. 8 613 60242

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Gerosios Vilties 1A, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
Redagavo Raimondas Natka,
Dalia Pronskietytė

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.